...ITY OF ILLINOIS LIBRARY
JAN 1 3 1922

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 12. | Джерзи Сиці, Н. Дж., второк, 17. січня, 1922. | VOL. XXX. | No. 12. | Jersey City, N. J., Tuesday, January 17, 1922. | THREE CENTS

ХОДІМ З КОЛЯДОЮ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

КОНЕЦЬ СТРАЙКУ РІЗНИКІВ НА СХОДІ

НЮ ЙОРК, 14. січня. — Східний уряд Інституту Американських Різницьких Підприємств подав до публичного відома, що він дістав повідомленнє від Джана Кенеді, президента окружної ради юній різників (Амалгамейтид Америкен Міт Катерс енд Бучер Веркмен), що страйк сих робітників офіціяльно відкликаний.

В сім страйку брало участь коло 5 тисяч робітників, занятих в сих різницьких підприємствах: Герингтон, Гейгел, Ню Йорк Бучерс Дресд Міт Ко., Джозеф Стерн, Юнайтид Дресд Біф Ко. і Вилсон енд Ко. Як казали юнії, страйк заряджено в тій цїли, щоби оборонити право робітників до колективного контракту та не дати підприємствам збільшити робітничий день.

Підприємства не зробили робітникам ніякого уступства. Юнії заявляють, що страйк кінчиться лише на сході та що положення по других околицях лишається таке саме, як було місяць тому назад, значить, страйк тревае далі.

ПРОВОЛОКА ЗАКІНЧЕННЯ КРАВЕЦЬКОГО СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК, 14. січня. — Нюйорські кравці жіночої одежі, котрі мали вернутися до роботи, вигравши судове рішенне про охорону їх контракту, ще не вернули до роботи, бо товариство підприємців не повідомило офіціяльно юнії, що воно буде придержуватися контракту з юнією. Підприємці оправдують свою проволоку тим, що вони ще не дістали зі суду остаточного рішення про затвердженнє судового заказу проти них.

З БОРОТЬБИ ПАРТІЙ В МАЙНЕРСЬКІЙ ЮНІЇ.

КАНЗАС СИТІ, Мезуре, 14. січня. — Справа Александра Гавата, президента чотирнайцятого округа майнерської юнії Юнайтид Майн Веркерс оф Америка, котрий тепер відсиджує піврічну вязницю за те, що він не послухав закона стейту Канзас про промислові роземні суди та викликав страйк вугляних робітників проти сього закона і без віддання наперед справи роземному судови, знов опинилася перед судом.

Ще в першій половині місяця грудня Гават просив суд в стейті Мезуре, щоби він заборонив Джанови Лунсови, предсідателеви Юнайтид Майн Веркерс оф Америка, мішатися в якийнебудь спосіб в діяльність 14-го округа сеї організації та вживати якнебудь фондів сеї організації. Дня 14. грудня минувшого року суд видав був дійсно таку заборону проти Луиса, якої Говат домагався. Однак ся заборона була лише тимчасова. Вчора відбулося остаточне переслуханнє в тій справі і сим разом суддя не захотів зробити свій приказ проти Луиса постійним. Суддя мотивував своє рішенне в той спосіб, що Гават не може одною рукою нарушувати закон стейту Канзас, а другою рукою просити судової помочи в сусіднім стейті Мезуре.

Се рішенне суду буде мати рішаюче значіннє для боротьби межи Джаном Лунсом та Александром Гаватом. Ним Луис виграв перший процес проти Гавата.

ДАЛЬШІ АРЕШТИ ПРОВІДНИКІВ МАЙНЕРІВ.

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 14. січня. — На приказ суду арештовано тут нині Френка Снайдера, видавця тижневника „Федерейшенист", посвяченого інтересам зорганізованих робітників, проти котрого два дні тому велика лава присяжних суддів постановила внести обжалованнє за державну зраду та змову до збройного повстання проти властий. Арештованого відставлено під військовою сторожою до вязниці в Логен. Так само арештовано І. Скота, заступника секретаря-скарбника 17го округа юнії Юнайтид Майн Веркерс оф Америка. Його арештовано на тій самій основі, що Снайдера і відставлено до тої самої вязниці. Всіх обжалованих має бути триста. Їх імена будуть оголошені, як лише суд арештує усіх.

НАПАД НА АДВОКАТА ЮНІЇ.

ШРІВПОРТ, Луизіяна, 14. січня. — На Гаролда Ф. Малкса, адвоката Товариства Горожанських Свобід, котрий приїхав сюди боронити двох членів юнії Промислові Робітники Світа (Ай. Даблю. Даблю.), напали двох людий, вивели його з готелю, всадили на автомобіль, збили в дикий спосіб, а потім всадили на поїзд, наказавши кондукторови не висаджувати його з воза, поки не переїдуть границі. Така сама доля мала стрінути другого представника згаданого товариства, коли сей на чутку про напад на його товариша поїхав до Шрівпорт.

Юнія внесла проти сього протест до губернатора стейту, домагаючися зараз зарядження слідства в тій справі. Два члени юнії, яких адвокати їхали боронити, мають бути арештовані на одній фармі коло Шрівпорт. Арештовано їх як волоцюгів в таборі робітників Стендерд Ойл Ко., хоч вони були записані на списі робітників компанії. Товариство каже, що їх трактовано так лише тому, що при них найдено членські картки Промислових Робітників Світа. Один з робітників мав заслабнути від знущань сторожів.

МІНІСТЕР ПОКИДАЄ ПУБЛИЧНУ СЛУЖБУ ДЛЯ БИЗНЕСУ.

ВАШІНГТОН, 14. січня. Генеральний постмастер (міністер почт) Вил Г. Гейз подав до відома кабінету міністрів президента Гардинга, що він думає покинути своє становищі в уряді та станути на чолі загально-американського товариства витворців та торговців рухомих образків.

Як міністер почт Гейз побирав 12.000 долярів річно. Нова посада принесе йому 150.000 долярів річно.

НОВЕ СЛІДСТВО В СПРАВІ СЕНАТОРА НЮБЕРІ.

ВАШІНГТОН. 13. січня. В сенаті заноситься на нове слідство в справі сенатора Нюбері з Мішиґен, котрий добув сенаторське місце завдяки виборчим зложиткам своїх політичних приятелів.

Сенатор Гарисон з Мисисипі уже вніс в сенаті внесеннє на переслуханнє нових свідків в справі виборів сенатора Нюбері. Мають переслухати передусім одного Б. Емірі, котрий з причини хороби не міг станути перед комітетом сенату, розслідуючим вибори сенатора Нюбері. Подібне внесеннє поставив також сенатор Ла Фолет. Богато сенаторів, котрі голосували проти Нюбері, заявило, що боротьба проти Нюбері ще не покінчена.

ЧИ УБИЙСТВО ЧИ САМОУБИЙСТВО?

Одному рибакови з Іст Раковей на Лонґ Айленд, коло Ню Йорку, случилася така причта: Прорубав він на каналі Іст Раковей вікнину, щоби колоти списом пискорів. Його спис зачепився за якийсь тяжкий предмет під ледом. Коли він з напруженнєм витягнув його на лід, показалося, що се тіло женщини. Вона була убрана і мала мішок піску, привязаний до шиї. Справа стала тим більше загадочною, що в тому самому місци відкрито дня 12. грудня минувшого року утоплене тіло мущини, менче більше такого самого віку, що женщина тепер відкрита, і також з мішком піску довкола шиї. Хоч при секції тіла мущини лікарі ствердили, що смерть наступила наслідком утоплення, мимо сього тепер поліція, не вижидаючи висліду секції тіла женщини, розвела широко слідство, щоби переконатися, чи обоє погибли наслідком подвійного самоубийтва, чи може тут мається до діла з подним убийством, або з убийством та самоубийством.

ПУСКАЛИ ВЯЗНИКІВ НА СВЯТА.

Зі стейтової вязниці у Джеферсон Сіти, в стейті Мезуре, випущено на свята чотирох вязнів. Кождий з них дістав відпустку на кілька днів, обіцявши словом чести вернути по святах до арешту. Ні один з них не дістав сторожі, але поїхав самий. Мимо сього усі чотири вернули до вязниці, як обіцяли. Один з них відбуває кару сімлітної вязниці, другий кару десятьлітної вязниці, а два відсиджують кару досмертної тюрми. Заряд вязниці подає сей факт як доказ успіху нового способу заряджування вязницями, котрий покладається в богато случаях на честь вязників.

УРЯД ДУМАЄ ВЖИВАТИ РУХОМИХ ОБРАЗКІВ ДЛЯ ПОПЕРТЯ ЗАГРАНИЧНОЇ ТОРГОВЛІ.

Американський департамент торговлі (міністерство торговлі) подає до відома, що він думає в найблизчім часі почати кампанію за піднесеннєм американської заграничної торговлі. Мають вживати всіх способів до її піднесення, навіть рухомих образків („мувінґ пикчерс"). Будуть висилати поза границі Америки образки, які мають переконати чужинців про силу та добірність американського промислу.

НА ДУМКУ ВИЛСОНА АМЕРИКА СТРАТИЛА ПРОВІД У СВІТІ.

Бувший президент Злучених Держав Вудров Вилсон написав до одного знакомого у Сан Франциско листа, котрий тепер появився у місцевій пресі, а в котрій Вилсон заявляє, що Злучені Державі через своє відкиненнє версайського мира зреклися проводу у світі. Головну вину за се складає він на американський сенат, котрий відмовився ратифікувати (потвердити париський договір та Лігу Народів.

ДОВГИ ПОЛЬЩІ 1500 МІЛІЯРДІВ

До чого довела шляхецька господарка в Польщі! Довги Польщі досягли слідуючих цифр. Заграничним державам винна Польща около 1.515,-000.000 шв. фр. то є около 300,-000.000 долярів. З тої суми належить однатрета Франції, двітрети Злученим Державам Внутрішні довги Польщі доходять суми 238.000,000.000 польських марок. Рахуючи всі довги у польській валюті, виносять они близько 1.500,000.-000.000 марок.

НЕБЕЗПЕЧНА ПРИГОДА ЗЕЛІЗНИЧНИКА.

Клифорд Блис, котрий працює на Лонґ Айленд Рейлровд, а живе в Бруклині, покинув роботу в четвер вечером і поспішив на зелізничий дворець, щоби ще захопити зелізничий поїзд, що виходив до Ню Йорку пів до шестої. Не знати, яким способом, двері в послідним ваґоні поїзду, коло котрих стояв Блис, отворилися в хвилі, як поїзд лиш що віхав в підземний тунель, що веде до Ню Йорку. Блис випав з поїзду, їдучою в страшнім розгоні. Він лежав через якийсь час непритомний. Коли очунявся, він з трудом міг здати собі справу, що з ним сталося. Він чув, що в нього поломані ребра та рука. З бідою він піднявся на ноги і взявся тягнутись тунельом в напрямі до Ню Йорку. Побої від упадку боліли його страшно, до того кождої хвилі грозила йому неминуча смерть від громовини, якби так станув на трету шину електричної зелізниці (третою шиною іде електрична сила). До того що якийсь час переїздили поїзди і тоді треба було прятатися в ніши під муром поза третою шиною. Ніч була холодна і нещасний терпів тяжко від зимна. Треба було просто надлюдської сили волі, щоби вратуватися від тільки небезпек. Лише її може він завдячити, що хоч умлів кілька разів, ніколи не попав під колеса поїзду ані на наладовану громовиною трету шину. В той спосіб мучився він більше як пів дня, поки його безпритомного найшов зелізничий сторож, оглядаючий зелізничий тор. Сей зараз затягнув Блиса в заглубленнє в стіні і червоною ліхтаркою дав знак найблизчому поїздови, щоби задержався. Нещасного перенесли зараз на поїзд, а коли поїзд приїхав на дворець в Ню Йорку, вислано його просто до шпиталю. Лікарі кажуть, що його стан є поважний, але сподіються, що він поздоровіє.

ПОЛІТИЧНІ АТЕНТАТИ В НІМЕЧЧИНІ

Від листопадових забурень 1920 до літа ц. р. доконано 314 політичних убійств з боку правиці і 15 з боку лівиці. Виновників з правиці засуджено разом на 31 літ, 3 місяці і 1 на вязницю до кінця життя. Виновники з лівиці дістали 8 вироків смерти і 176 літ і 10 місяців тюрми. Всі 8 вироків смерти з лівиці виконано, 1 вирок смерти з правиці замінено на тюрму до кінця життя.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ НЕ ХОЧЕ ТІСНОГО ВІЙСКОВОГО СОЮЗА З ФРАНЦІЄЮ

ЛОНДОН, 16. січня. — Тутешній дневник „Дейлі Кроникл" подає телеграму з Парижа, яка доносить, що новий французький прем'єр Раймонд Пуанкаре вчасі недавньої гостини британського премієра Лойда Джорджа звернувся до сього з проєктом тісного англійсько-французького військового союза, який Лойд Джордж відкинув.

Кореспондент телеграфує:

„Раймонд Пуанкаре предложив Лойдови Джорджоеви в суботу військовий союз. Іменно він азявився за переміною пропонованої умови між Анґлією і Францією у військовий союз для удержання і виконання версайського мирового договору. Одначе Лойд Джордж виразно заявив, що жадне британське правительство не могло би пійти поза предложення, які поставлено на конференції аліянтської Найвисшої Ради в Кан".

НОВИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ МІНІСТЕРСЬКИЙ КАБІНЕТ ПІД ПРОВОДОМ РАЙМОНДА ПУАНКАРЕ

ПАРИЖ, 15. січня. — Раймонд Пуанкаре сьогодня докінчив складаннє свого міністерського кабінету і предложив лісту нових міністрів президентови Франції Александрови Мільранови до затвердження.

Як можна було згори сподіватись, новий кабінет є зложений із самих націоналістів. Радикальна лівиця в парляменті відказалась брати участь в новому кабінеті, а також і прихильники бувшого премієра Клєманса, під проводом члена парляменту Тардіє, відмовилась приняти участь в міністерському кабінеті Пуанкаре.

Ліста нових міністрів виглядає так:

Раймонд Пуанкаре, премієр і міністер заграничних справ.

Люї Барту, заступник премієра і міністер судівництва для Франції та Альзації і Лотаринґії;

Анре Мажіно, міністер війни і пенсій;

М. Реберті, міністер военної фльоти;

Ґраф Шарль де Ляйстері, міністер скарбу;

Моріс Монурі, міністер внутрішніх справ;

Леон Берар, міністер просвіти;

Іве Лє Трокер, міністер публичних робіт;

Анрі Шерон, міністер хліборобства;

Альбер Сарро, міністер кольоній;

М. Рейбель, міністер освободжених областий;

М. Пейроне, міністер праці;

Люсіян Діор, міністер торговлі;

Поль Странс, міністер здоровля.

Пять членів сього кабінету, а саме: Барту, Мажіно, Берар, Лє Трокер і Сарро, були також членами кабінету Бріяна.

Новий премієр і кабінет мають явитись перед парляментом в сей четвер.

АНҐЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРОТИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

ЛОНДОН, 15. січня. — Преса лорда Норткліффа, а головно найвпливовійший дневник „Таймс" і другий дневник „Дейлі Мейл" різко критикує французьку політику і витикає її похибки і промахи.

Се замітне особливо тому, що в останніх часах преса Норткліффа безупинно і завзято обороняла і підпирала французьку політику, а виступала проти політики Лойда Джорджа. Через те досі французька політика мала в найповажнійшій части анґлійської преси оборонця перед анґлійською публикою. Тепер вона сього оборонця стратила.

Головний політичний редактор лондонського „Таймса" Викем Стід, котрий тепер був в Кан, у Франції, вислав сьогодня до „Таймса" довшу телеграфовану статтю, в якій остро критикує французьку політику і виказує їх похибки.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ НЕ ХОТІЛА ЗГОДИТИСЬ БОРОНИТИ ПОЛЬЩУ ПЕРЕД НІМЕЧЧИНОЮ.

ПАРИЖ, 15. січня. — Уступивший французький премієр Бріян домагався від Лойда Джорджа, щоби Велика Британія згодилась обняти в анґлійсько-французькому договорі також Польщу. Іменно він хотів, щоби обі державі згодились боронити Польщу, на випадок, якби Німеччина на неї напала.

Сього предложення Лойд Джордж не приняв. Тепер тесаме предложенне має поставити й Пуанкаре, але британське правительство його знова відкине.

ПЕРШЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ІРЛЯНДСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 14. січня. — Ірляндський полудневий парлямент (вибраний торік на запорядок британського правительства але не скликуваний) зібрався вперве сьогодня і потвердив лондонськи йбританськo-ірляндський мировий договір.

Імон де Валера і його приклонники не явились у парляменті.

Новим головою ірляндського правительства вибрано Майкела Коллинса.

Артур Гриффит останеться покищо тільки головою ірляндського революційного парляменту (двол ерін) до часу, поки не буде вибраний новий парлямент.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в увзгляднению численних домагань урядників відділових, з огляду на усталений звичай по відділах У. Н. Союза, в цій порі року приймати нових членів до організації за зменшену ціну вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНИ і ЛЮТІМ 1922 року буде приниматися НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ, ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:

ІВАН КАШТАНЮК, гол. рекорд. секретар.

Дано в Джерзи, Сіти, Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. at 83 Grand Street, Jersey City, N. J
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ХТО ХОДИВ З КОЛЯДОЮ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ?

Громада Н. С. Питсбурґ, Па., наколядувала на Позичку 75 дол., а громада Латровп, Па., 38.63 дол.

Коли у Вашій Громаді ще не колядували на Позичку Свободи, так колядуйте на Щедрий Вечір!

О ПОМІЧ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

Нужда, розпука і терпіння наших жертв із українсько-польської війни доходить до краю. Одинока інституція, що давала їм опіку на поміч, приміщуючи здібних до праці в українських ремісників у Львові, є розвязане, так, що навіть ся посередня поміч суспільности устала. Грошеві жертви на „Фонд інвалідів" не впливають зовсім. На відозви бувшої „Секції опіки над інвалідами" при Українському Горожанському Комітеті ледви дві, три громади львівського повіта прислали харчі, та сі скоро вичерпались, так, що сьогодня приходиться нашим найкрасшим синам і братам у голоді і холоді працювати у варстатах на кусник хліба.

З новим роком нехай буде співчуттє у нас для заслужених оборонців нещасної вітчини. Нехай кождий Українець наложить на себе обовязок помогти інвалідам. Їх очі звернені до суспільности. На Вашу поміч ждуть!

Просимо жертви присилати до „Українського дому інвалідів", Львів, ул. Софії 25; грошеві датки на вкл. книжочку тов. „Дністер" ч. 12,930.

Віримо, що суспільність поможе виховати з них добрих ремісників та хосенних горожан.

У Львові, дня 16. грудня, 1921.

ЗА КОМІТЕТ ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ:
Др. Іван Куровець, С. Український, Лукавецький.

НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЧІР.

Дня 17. грудня в святочних салях берлінського готелю „Кайзергоф" відбувся великий німецько-український вечір, уладжений Німецько-Українським Товариством.

Назване Товариство істнує вже від р. 1918 і обєднує багато видатних діячів німецької політики, промисловости й фінансового світу. На чолі його стоїть бувш. державний міністер Німеччини др. Зюдскум, а його заступником є др. Павло Рорбах, відомий учений і дуже впливовий політик. Т-во видає щомісячний журнал „Die Ukraine", присвячений докладному обзнайомленню німецьких кругів з українськими справами, а також публікує від часу до часу поодинокі праці про Україну. Діяльність т-ва приносить дуже велику користь українській справі в Німеччині, бо чисто-німецький його склад примушує німецькі круги ставитись до всіх його виступів з повною повагою й з цілковитим довіррям.

Вечір, уладжений Т-вом, зібрав усе найкраще, що було в Берліні як серед української колонії, так і серед співзвучного німецького товариства. З української сторони були на вечері посол У. Н. Р. Василько, посол З. У. Р. др. Біберович, проф. Б. Лепкий, Д. Дорошенко, О. Скоропис-Йолтуховський з дружинами, а також багато инших. Зі сторони німецької був представник м-ва закорд. справ фон Блюхер, український консул Фонфе (він же й скарбник Нім.-Укр. Т-ва), голова німецько-рос. т-ва др. Шоте, видатні промисловці, фінансісти, політики й журналісти. Разом на вечері було до 300 осіб.

Українські пані подбали про те, щоб придбати кілька яток в українськім стилі. Продавались також українські національні страви й вироби українського народнього мистецтва, які мали у німецької публіки величезний успіх.

На вечері виступали український хор проф. Е. Турули, укр. пяніст Т. Шухевич, рівно-ж німецькі першорядні артисти, між ними панна Гущалевич, Українка з Галичини, яка тут співає в бувшій королівській опері.

Вечір пройшов надзвичайно успішно й дав коло 25.000 марок чистого зиску на користь українських збігців.

ПОХІД ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

БЕРЛІН, 14. грудня. (Вл. кор. „Свободи"). — Представник большевицько-українського Червоного Хреста закордоном М. Левицький вислав з Праги телеграми до Польщі й Німеччини, щоб місцеві організації Міжнародного Червоного Хреста не признавали працюючих там українських червоно-хрестних організацій, бо їх не признає большевицька головна управа „Українського Червоного Хреста". Левицький заповідає у своїх телеграмах, що не забаром до Польщі й Німеччини мають прибути „законні" (себто в дійсности незаконні) українські червоно-хрестні організації.

Що з цих заходів нічого не вийде — це можна сказати на підставі досвіду української кооперації. Представник совітсько-української кооперації („Вукоспілки") також порозсилав скрізь листи й телеграми, що він є одинокий „законний" представник української кооперації. Проте з цим „законним" представником ніхто закордоном діла мати не хоче, а всі постарому звертаються до „не законних", але правдивих українських кооператорів.

ЧИ ПОВОРОТ ДО ПРОЄКТУ СТАТУТА ДЛЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ?

(Від власного кореспондента).

Львівський часопис „Хвиля", орган сіоністів, доносить, що в Варшаві ходить чутка про осьяке становище французького премєра Бріяна в справі Східної Галичини:

Бріян хотів би надати Польщі мандат на 25 літ літ, при чім границя, означена лінією Керзона, мала би бути **поправлена на користь Польщі.** А саме Польща дістала би бориславський округ, а Львів дістав би окремий статут на взорець Ґданьска під охороно юСоюза Націй. Після 25 літ Східна Галичина мала би шляхом голосування дістатися — з виїмком Львова і Борислава — під Польщу або під Росію. А коли-б до того часу відносини в Росії не впорядкувалися, то Східна Галичина без голосування була би віддана під Польщу.

Стільки відомість сіоністичного часопису. Скільки в ній правди, годі знати. Та в кождім разі свідчить вона, що польські круги хотять недопустити визволенню Східної Галичини зпід Польщі і забезпечити собі пануваннє над Східною Галичиною, **вертаючи до думки наділення Польщі мандатом у Східній Галичині,** — до думки, яка лягла була в основу **проєкту статута для Східної Галичини,** ухваленого Найвисшою Радою Мирової Конференції на засіданню 20. падолиста 1919. Сей проєкт не ввійшов у життє, бо Польща на нього не згодилася, наслідком чого Найвисша Рада на засіданню 22. грудня 1919 рішила цілу справу відложити.

Тепер, як бачимо, в Варшаві ходить чутка, нібито Бріянвертає до того проєкту.

З огляду на се хочу читачам „Свободи" пригадати той проєкт і його шкідливість для українського народу Галичини.

• • •

Як відомо, Найвисша Рада рішенням з 25. червня 1919 уповажнила Польщу до військової окупації Східної Галичини.

Рівночасно те рішеннє говорило про дальші пляни Найвисшої Ради що-до Східної Галичини, а саме:

„Польське правительство буде уповажнене завести цивільну адміністрацію в Східній Галичині, як заключить з головними союзними і принятими до союза державами умову, яка мусить запоручити по змозі автономію сеї території, як також політичну, релігійну й особисту свободу населення.

„Та умова буде в останній інстанції опиратися на праві самовизначення населення Сх. Галичини що-до його державної приналежности; час того вирішення буде означений головними союзним иі принятими до союза державами або тим органом, який вони до сього уповажнять."

Виконуючи сі свої пляни, Найвисша Рада ухвалила згаданий проєкт статута для Східної Галичини, який мав бути предметом договору між головними союзними державами і Польщею.

З рішенням з 25. червня 1919 Найвисша Рада обіцяла Східній Галичині „автономію території" і „політичну, релігійну й особисту свободу населення" при Польщі, а опісля виконаннє права самовизначення".

Погляньмо, як Найвисша Рада додержала своєї обітниці.

Пічнемо з означення **території** Східної Галичини. Означуючи границі Східної Галичини від Польщі (т. зв. лінія Керзона), Найвисша Рада не держалася **етноґрафічного** принціпу, тільки якихсь близше невідомих мотивів **вигоди для Польщі.**

Українська національна територія тягнеться далеко на захід на лівім березі Сяну. Тимчасом Найвисша Рада повела границю Східної Галичини від Польщі так, що значна полоса української землі на схід від Сяну, на його правім березі, мала би належати до польської держави (повіти Чесанів, Ярослав, Перемишль, Ліско). Сю українську землю проєкт статута віддавав раз на все під Польщу, не питаючися волі українського населення.

З рішення Найвисшої Ради з 225. червня 1919 можна було вносити, що Східна Галичина тільки на **якийсь короткий переходовий час** одержить автономію при Польщі, після чого мати-ме змогу виконати право самовизначення.

Тимчасом проєкт статута віддавав Східну Галичину під управу Польщі **аж на 25 літ,** а при тім **відбирав їй право самовизначення.** Після 25-літньої польської управи на основі мандату Найвисшої Ради під контролею Союза Націй не населеннє Східної Галичини мало би рішати про дальшу долю краю, тільки Рада Союза Націй мала би право „задержати, зревідувати або змінити статут". Коли-ж взяти на увагу, що годі передвидіти, що станеться за чверть століття, то проект статута для Східної Галичини віддавав влативо сей край Польщі.

І так **територію** Східної Галичини проект статута обкроював, **право** самовизначення їй відбирав.

Погляньмо, яку давав він їй **автономію.**

Законодатну власть в автономній Східній Галичині проєкт статута ділив між автономічний галицький сойм і державний польський сойм.

Галицький сойм мав бути однопалатний, вибраний „загальним, тайним голосуванням з пропорціональною репрезентацією. Поза сим польські виборчі закони мали би примінюватися також при виборах до галицького сойму.

Сі неясні постанови про основи виборчого права до галицького сойму треба вважати дуже небезпечними. Автори проєкту розуміли під „suffrage universel" безперечно **загальне, рівне** і безпосередне виборче право. Та через те, що рівність і безпосередність виборчого права не зазначені в проєкті виразними словами, польське правительство могло би ухилятися від обовязку завести побіч загальности також рівність і безпосередність виборчого права до галицького сойму. Сього треба би боятися особливо тоді, коли-б реакція в Польщі знесла рівність і безпосередність виборчого права при виборах до польського сойму. Тоді польське правительство могло би покликатися на те, що при виборах до галицького сойму мають примінюватися польські закони.

Функціонуванне галицького сойму мало би бути залежне від галицького ґубернатора, який скликав би сойм, відкладав його народи, замикав сесію і навіть мав би право його розвязати. Сі постанови суперечать демократичним поняттям про потребу унезалежнення законодатної власти від виконуючої. В галицьких відносинах дали би вони польському правительству змогу насильства над галицьким соймом.

Компетенцію галицького сойму означує 12-тий артикул проєкту, який звучить:

„Сойм Східної Галичини буде видавати закони в отсих справах: 1. Виконування публичного культу. 2. Публична освіта. 3. Публична опіка. 4. Публична гіґієна. 5. Шляхи реґіональні, комунальні і віципальні, разом з зелізничими шляхами, які мають публичний інтерес. 6. Всі заохоти до хліборобства, торговлі і промислу, разом з зарядженнями для улекшення кредиту, закупна і продажі, для розвитку уживання нових технічних засобів, для підпирання винаходів і дослідів. 7. Примінюваннє загальних законів про уживаннє вод на ірриґацію або для добуття моторової сили. 8. Примінюваннє загальних законів про орґанізацію й адміністрацію громад, міст і повітів. 9. Податки на власний рахунок Східної Галичини. 10. Земельні питання. 11. Всі инші справи, що-до яких сойм Польщі признає йому компетенцію. — Сойм Галичини що-року ухвалить на предложеннє ґубернатора буджет урядів, відповідаючих справам, які належать до його компетенції."

Вистане переглянути сей артикул, щоби переконатися, що компетенція галицького сойму мала би бути дуже незначна. Тільки **три** справи: **Виконуванне публичного культу, публична освіта і земельні питання** — мають справді державне значіннє. Важна ще також справа **побору податків на власний рахунок Східної Галичини,** та се при автономії конечне, отже самозрозуміле.

Одначе те, що в справах державного значіння давав галицькому соймови артикул 12-тий, **відбирав** артикул 13-тий. Сей артикул постановляє, що на кождий закон, ухвалений галицьким соймом, ґубернатор може наложити „вето". В такім випадку ухвалений закон стане законом аж тоді, коли сойм ухвалить його **другий** раз більшістю двох третин. Одначе в справах **публичної освіти** „вето" ґубернатора є **абсолютне,** значить, ґубернатор може **уневажнити** кождий закон, ухвалений в сих справах галицьким соймом. А в **земельних** справах „вето" ґубернатора має той наслідок, що хоч сойм ухвалив би вдруге той сам закон більшостю двох третин, то ся ухвала не стає законом, тільки справа йде на розгляд Ради Союза Націй, яка має повну свободу рухів, отже не тільки може ухвалений закон затвердити або відкинути, але взагалі видати всякі зарядження в сій справі.

Таким чином у двох справах, **шкільній і земельній,** які мають державне значінне і при тім особливо важні для збереження і скріплення українського характеру краю проти польонізаційних змагань польської держави, галицький сойм у своїй діяльности був би спаралізований.

За виїмком справ, вичислених в артикулі 12-тім, всі инші справи на території Східної Галичини належали би до компетенції **польського державного сойму.**

Участь Східної Галичини в полагоджуванню сих справ проявлялася би тим способом, що населеннє Східної Галичини брало би участь в загально-державних виборах до польського сойму. Так вибрані східно-галицькі посли брали би участь у нарадах польського сойму в справах, які польський сойм полагоджував би і для Східної Галичини, а не брали би участь в нарадах того-ж сойму в справах, які для Східної Галичини полагоджував би галицький сойм. Значить, Східна Галичина брала би участь в польськім соймі не як автономічна територія (прим. через делеґацію галицького сойму), тільки як часть польської держави.

Таким чином усі справи справді державного значіння, як законодавство про права і обовязки громадян, законодавство цивільне і карне, шляхи, промисл, торговля, фінанси, орґанізація держави, закордонна політика, війско і т. д. — мав би полагоджувати для Сх. Галичини польський сойм. В усіх тих справах Східна Галичина не мала би автономії, тільки була би частю польської держави.

Коли законодатну власть в Східній Галичині все таки поділено між автономічний галицький сойм і державний польський сойм, то **виконуюча власть** в Східній Галичині належала би в цілости до **польської держави,** яка виконувала би її через **ґубернатора,** якого призначував би начальник польської держави. Як урядовець польської держави, ґубернатор Східної Галичини був би відповідальний на основі польської конституції. За те супроти конституції Східної Галичини він являвся би абсолютним, невідповідальним виконавцем волі польської держави.

Сей абсолютизм Ґубернатора проєкт тільки незначно обмежував постановою, що справами, які по думці артикулу 12-го належать до компетенції галицького сойму мають кермувати **галицькі міністри,** відповідальні перед соймом, який рішає про їх число, функції і плату, одначе призначувані ґубернатором. Але **найвисша** виконуюча власть в справах, в яких законодатна власть належить до галицького сойму, не належала би до галицьких міністрів, тільки до ґубернатора, а міністри мали би тільки контрасиґнувати акти ґубернатора. Урядовців своїх відділів також не призначували би галицькі міністри, тільки ґубернатор на. предложеннє міністрів.

Правда, коли брати відповідальність галицьких міністрів перед соймом у новочаснім розумінню, то виконуюча власть ґубернатора в справах, якими кермували би ті міністри, повинна би бути тільки формальністю, бо кождий акт ґубернатора потребує для правної важности підпису міністра. Одначе в галицьких відносинах, де в инших, богато важнійших справах виконуюча власть належала би в повноті ґубернаторови, роля галицьких міністрів була би тільки підрядна.

Крім ґубернатора ще два **особливі урядовці польської держави** оставали би в звязку з виконуючою властю в Східній Галичині: 1) В Раді міністрів польської держави мав представляти Східну Галичину міністер без портфелю, призначений начальником польської держави з поміж мешканців Східної Галичини. 2) Крім того до Ради міністрів польської держави мав би бути приділений „високий український урядовець", як дорадник в справах, що відносяться до української народности і гр.-кат. обряду.

На призначеннє ґубернатора Східної Галичини, міністра для Східної Галичини в польській раді міністрів і „високого українського урядовця" при польській раді міністрів Східна Галичина як автономічна територія не мала би ніякого правного впливу. Отже два перші були би по правилу Поляки, а третій — такий Українець, який припав би до вподоби польському правительству.

Окрему увагу треба звернути на ролю згаданих обох представників Східної Галичини в польській Раді міністрів. Отже Східну Галичину як автономічну територію заступав би міністер без портфелю, який очевидно був би Поляк, бо проєкт статута лишає в його виборі вільну руку начальникови польської держави. А український нарід, отже **переважаючу більшість** населення Східної Галичини мав би заступати в польській Раді міністрів тільки „високий український урядовець" з дорадним голосом.

Справу **військової орґанізації** проєкт статута полагоджує на стілки корисно для краю, що військо, набране в Східній Галичині, мало би творити окремі одиниці, які в часі мира стояли би ґарнізоном в краю. За те некорисна була постанова, що військо Східної Галичини мало оставати в розпорядимости польського правительства без ніякого автономічного впливу краю та на випадок війни польське правительство може його ужити для оборони „національної території". Під „національною територією" польське правительство розуміло би очевидно польську державу і примушувало би галицьке військо проливати кров за Польщу.

Судейська власть в Східній Галичині належала би так само, як власть виконуюча, до польської держави. Східна Галичина творила би, що правда, окрему судову провінцію з найвисшим Требуналом у Львові, одначе законодавство про орґанізацію суду в сій провінції належало би до **польського** сойму. Суддів Східної Галичини призначував би на пропозицію ґубернатора начальник польської держави.

Йдучи за рішенням Найвисшої Ради з 25. червня 1919, треба окремо згадати про політичну, релігійну й особисту свободу, яку повинно мати населеннє Східної Галичини. Найліпшою запорукою тих свобід було би, щоби про них рішав автономічний галицький сойм. Одначе так не є. Про сю справу говорить проєкт статута в ріжних артикулах, які мають переважно характер рам; сі рами мали би бути виповнені постановами **польського** законодавства й адміністрації. Ті артикули стилізовані так, що на їх основі польська держава могла би окружати особливою протекцією Поляків і давити Українців.

Так прим. артикул 7-мий виразно постановляє **в користь польської меньшости,** що польська мова як урядова має бути рівнорядна з українською.

Корисним для Українців є тільки ратикул 9-тий, який забороняв кольонізацію Східної Галичини елементом зпоза границь краю, отже Поляками.

До всіх висше вказаних хиб проєкту статута долучається **основна хиба недостачі ґарантій,** які хоронили би автономію Східної Галичини перед замахами польського правительства.

Контролю над тим, чи Польща шанує автономію Східної Галичини, мав би на основі проєкту статута Союз Націй. Але наслідком польських політичних впливів Союз Націй легко міг би замкнути очи на те, що Польща виробляє в Галичині. І на се не було би ради, бо Східна Галичина як автономна територія не мала би права виступити перед Союзом Націй з жалобою на Польщу.

Ну, а як би сталося так, що союз держав антанти і Союз Націй перестав би істнувати (за 25 літ неодно може статися!), тоді Польща просто **анектувала би** Східну Галичину, покликуючися на те, що вона не має супроти Східної Галичини ніяких зобовязань, бо вона заключила договір не зі Східною Галичиною, а з головними державами антанти, яка вже не істнує.

Словом, автономія, яку хотіла признати Східній Галичині Найвисша Рада, така обмежена, що зовсім не відповідає тому становищу, яке повинна би мати Східна Галичина, коли вона має задержати свою окремішність і вкінці визволитися зпід Польщі. Навпаки, ся автономія творила би як-раз корисні умови для підготовлення й переведення асексії Східної Галичини Польщею.

• •

Ось-як думала Найвисша Рада полагодити справу Східної Галичини при кінці 1919-го року.

Коли відомости сіоністичного часопису, подані на початку статті, правдиві, то тепер Франція мала би вернути до того способу полагодження справи Східної Галичини, змінюючи його ще більше в користь Польщі.

Чи треба аж доказувати, що уділенне Польщі мандату в Сх. Галичині значило би віддати український нарід на винищенне і український край на польонізацію? За час, від коли Польща держить Східну Галичину в військовій окупації, вона аж занадто ярко доказала, яким духом дише вона на український нарід.

Найвисша Рада допустилася би найбільшого злочину на українськім народі, якби при полагодженню справи Східної Галичини вернула до автономії Східної Галичини під Польщею по думці проєкту статута з кінця 1919-го року. Тоді Найвисша Рада ще могла закриватися тим, що Польща пошанує автономію Східної Галичини. Та тепер уже ясно, що Польща в відношенню до українського народу не знає пошани права, — що ствердив навіть Лойд Лжордж в англійськім парляментів.

Єдиним полагодженнем справи Східної Галичини може бути тільки **повне унезалежненне сього українського краю від його смертельного ворога Польщі.**

Гайдельберг, 23. грудня, 1921.

Др. Михайло Лозинський.

ПОВСТАННЯ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

(Кореспонденція „Свободи").

Кожде повстанне свідчить про те, що там, де воно вибухає, панують страшні відносини.

На Великій Україні повстання не вгасають від кількох літ. Але це повстання місцеві, не зорґанізовані незвязані з собою. Першу спробу викликати з'орґанізоване повстання, зробив отаман Тютюник, брат покійного Тютюника (який визначився в повстанню проти гетьмана).

Спроба та не повелася. Прийшли вісти, що большевики так побили Тютюника, що він ледви з кількома старшинами свого штабу спасся на галицьку землю. Військо його частинно вибито, частинно взято в полон. **Польські війська, що стоять на кордоні й весь час удавали прихильність супроти повстанців, — тепер виловлюють їх і віддають в руки большевиків.** Вістки про се приносить краєва преса, яка виходить під польською цензурою. Значить — се така загально відома річ, що навіть польська цензура не важиться закривати правди.

Що Поляки підбадьорювали наддніпрянських Українців на повстання — се було відоме. Що поляки таким чином хотіли позбутися їх зі своєї території, се також було ясне. Галичане виразно говорили Наддніпрянцям, що Поляки в разі невдачі повстання не пустять їх в друге на свою територію. Але щоби Поляки видавали своїх бувших союзників Наддніпрянців в руки їх ворогів, цего навіть Галичане не припускали. Такої нікчемної підлости допустилася в історії тільки російська влада за царських часів, коли підпомагала Гайдамаччину проти Польщі й опісля помогла тійже Польщі кріваво задавити гайдамацький рух. Тепер Польща віддячилася, хоч в Москві нема вже царів. Все одно їй, хто там сидить.

Велика є наука з того повстання!

У Відні 22-го грудня 1921.

Андрій Чекановський".

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС БУДЕМО ВИСИЛАТИ

4 КАЛЕНДАРІ на рік 1922 за $1.50

Ілюстрований календар Т-ва „Просвіта" по 75 цнт. — Календар Гарасима Чорнохліба по 60 цнт. — Календар Укр. Нар. Союза по 60 цнт. — Підручний календарик по 10 цнт.

Всі повисші календарі вишлемо за $1.50.

Пишіть на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДОПИСИ

ШАМОКІН, ПА.

Памятний день для Шамокінців.

День 2. січня 1922 р. запевне зістане на довго в памяти шамокінської громади, а і цілого міста Шамокін, бо в той день загостив до нас Ексцеленція Митрополит Шептицький.

Місцеві часописи американські ще тиждень перед приходом Митрополита помістили його фотографію і розписалися широко про його місію та про приїзд до нашого міста, тож не дивота, що коли Митрополит прибув на стацію в неділю вечером, о годині 8.40. богато цікавих, як своїх так і чужих, явилося, щоби побачити і повитати дорогого гостя Владику. І коли маєстатична особа Митрополита локазалася з трену, всі мущини, свої і чужі, мов на команду зняли капелюхи і склонили свої голови. Владика ввічливо відклонивсь і в супроводі о. пароха відїхав автом до парохіяльного дому, де при вході привитала його місцева українська банда гимном „Ще не вмерла Україна", „Многая літа" й иншими піснями.

На другий день, т. є. в понеділок, 2. січня, о годині 8-мій рано відправив Митрополит читану Службу Божу, а відтак о годині 10-тій почався триюмфальний похід з дому парохіяльного до церкви. Помимо невиносимого зимна, яке того дня панувало, в найбільшім порядку уставились по боках всі сестрицтва, братства і товариства, свої і запрошені, зі своїми прапорами. В середині стояла шкільна дітвора під проводом С. С. Василіянок, котрі якраз тоді колєктували у нас на сироти. Дальше були священики в ризах, за ними дівчата на біло повбирані і з вельонами на головах, котрі сипали цвіти, а відтак ішов Владика. Цілому походови приглядалася непроглядна товпа чужинців. Під звуки дзвонів і української банди подався сей величавий похід поволи і маєстатично до церкви, де при вході по староруському звичаю привитав архиерея хлібом-солию і щиро сердечними словами широко знаний працьовник на поли церковно-народнім, п. Алексій Шаршонь. В дверях церковних Всч. о. Володимир Сполітакевич, місцевий парох, передав Ексцеленції ключі церкви і витав горячою і щирою промовою іменем своїм і своїх парохіян. Підчас гучного „Буди імя Господне" архиерей і священство входять у церкву, де починається архиерейське посвяченне церкви й архиерейська Служба Божа. До асисти (відправи) станули слідуючі священики. Впр. о. декан Петро Єзерський, парох Шенандоа; о. А. Лотович з Майнерсвіл; о. Еміль Кубек з Маганой Сіти; о. Іван Фекула з Фраквіл; о. Вол. Уляницький з Елмайра, Н. Й.; і о. Мих. Капець з Маріон Гайтс. Діяконували: Всч. о. Йосиф Боярчук з Мт. Кармел і Всч. о. Ярослав Скроцький з Ст. Клейр. Прибули також і всі місцеві латинські священики, а також айриське товариство „Лицарі Колюмба".

Підчас цілого богослуження співав знаменито широко знаний шамокінський хор, під управою свого дякоучителя п. А. Дроздяка, між иншим і кілька відповідних до даної хвили псальмів.

Ціле богослуженнє і наш обряд зробили глибоке і миле враженнє на присутних, а особливо на Американців, котрі потому не мали слів похвали для нас і для нашого обряду.

По евангелію виголосив проповідь о. парох, котрий ще раз сердечно витав дорогого гостя і горячо подякував йому за його невтомиму працю та самопосвяту для своєї церкви і свого народу. По Службі Божій мав півтораґодинну проповідь Владика. Він говорив по українськи і по анґлійськи. Переповісти сю проповідь — я не всилі. Всі, хто коли чув, як говорить Митрополит Шептицький, знає, з якою любовою, повагою і глибоким знаннєм річи пливуть слова нашого золотоустого бесідника, тож не дивота, що нарід з напруженнєм слухав слів свого архипастиря. З науки тої пізнали люди, де є правдива церква Христа і хто то є та чого хотять большевики. Дізналися много про свій рідний край, про теперішні відносини та про нужду осиротілих дітий, котрих є понад 20.000, а для котрих митрополит пустився шукати помочі по чужих краях.

Чужинці були незвичайно захоплені анґлійською мовою, бо — як казали — вони ніколи не сподівалися, що наш митрополит так добре по анґлійськи говорить.

В супроводі бравурного „Многая літа" Владика, даючи цілувати вірним хрест, опустив церкву.

Пополудни, о годині 1.30, відбувся в готелю „Ґремар", у великій галі, прекрасно удекорованій американськими й українськими прапорами, в честь Митрополита величавий бенкет (обід), на котрий були запрошені визначнійші Американці. Між иншими був також ґарісбурський епископ МкДевіт. Всіх осіб було понад 60. Майстром церемонії був дістрікт аторней Морґанрот. Підчас обіду і по обіді були промови. Перший говорив шамокінський майор (посадник), котрий іменем міста зложив привіт Владиці. Потому говорив монсіньор о. Гасет, а по нім мадярський священик Петрович. Дальше говорив адвокат Іван Копистянський, котрий також в імени шамокінської громади вручив Ексцеленції скромний дар: чек на $300. Слідував директор шпиталю др. Різ, а потому говорив еп. МкДевіт, котрий висказав радість, що чується дуже щасливим, що знаходиться в товаристві так високого достойника церковного, котрого майже цілий світ знає і поважає, і що має нагоду оказати йому свою любов і пошану. Прирік також, що зарядить в своїй дієцезії осібну збірку на українські сироти.

Відтак Митрополит представив теперішнє невідрадне положеннє в старім краю та недолю нещасних сиріт, котрі лишилися без жадного захисту і спроби до життя. Бесіду Ексцеленції вислухали всі з найбільшою увагою, а наслідок її був такий, що в протягу кількох хвилин зложили присутні Американці на сю ціль $1.000. Також і властитель готелю нічого за весь обід не взяв, а казав ті гроші, котрі йому припадали ($200), зложити Владиці. Так уміли оцінити вагу хвилі і працю нашого Владики Американці!

Вкінци о. парох подякував всім присутним гостям за участь в торжестві, урядженім в честь нашого Митрополита, і за щедрі жертви, зложені гістьми в користь нещасних сиріт наших, якими так сердечно і горячо Ексцеленція Митрополит займається.

Згадати мушу, що з огляду на переважаюче число Американців усі бесіди виголошені були в анґлійській мові.

Підчас обіду українська місцева орхестра під проводом п. Йосифа Семана гарно і мельодійно приґравала.

По обіді всі американські гості просили Митрополита, щоби на памятку побуту між ними бодай підписався в їх книжочках, що Митрополит дуже радо вчинив, а на просьбу редактора місячника „Ді Равнд-Оп-Маґазін" позволив помістити свою фотоґрафію з написом „Ґад блес Шамокін" (Боже благослови Шамокін).

Вечером о 6-тій годині явилися всі урядники місцевих українських сестрицтв, братств і товариств та зложили Владиці свій скромний дар любови, так що того дня зі Шамокін Митрополит зібрав від чужих і своїх $1.500.

Як видко було, Митрополит був дуже вдоволений з побуту в нашім місті і громаді і не мав слів похвали та подяки як для о. пароха так і для цілої громади, бо бачив наочно, що тут панує любов до свого рідного, єдність і гармонія у всім.

О годині 7-мій вечір в церковній галі відбувся тригодинний дуже поучаючий відчит, котрий виголосив Прп. брат Йосиф Ґроцький. Людий зібралось повна галя і слухали уважно, бо довідались про такі річи, котрих у жадній часописи вичитати не можна. Прп. прелеґент говорив з життєм, оповів причину і початок війни, перейшов всі страхіття і страдання нашого народу підчас війни, відтак розповів про неволю польську, про засланих на Сибір і про ту „розкіш", яку прийшлося засланим витерпіти, бо і він був засланий аж до Красноярська і перебув там близько три роки. Піснею „Ще не вмерла" закінчився сей відчит.

На другий день, т. є. 3. січня, архиерей Шептицький мав читану Службу Божу, відтак в товаристві о. пароха зложив візиту визначнійшим Американцям, а в середу раненько по Службі Божій відїхав.

То був би опис нашого великого торжества, котре на довго зістане в памяти нашій і наших дітий. Може він трохи і задовгий, але я хотів поділитися нашою радостю зі всіми Українцями, жиючими в Америці, бо такі хвилі рідко в життю бувають.

Тут ще мимоходом зазначу, що наша громада вислала 12. січня б. р. до Найвисшої Ради в Кан протестуючу телеґраму, зложену з 86 слів.

Громадянин.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ОБЄМИЙ

КАЛЄНДАР

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА НА РІК 1922

Зладив **д. Омелян Ревюк,** редактор часописи „Свобода".

СЕЙ КАЛЄНДАР ОБІЙМАЄ 232 СТОРІН ДРУКУ ДОБІРНОГО МАТЕРІЯЛУ І ОКРАШЕНИЙ МНОГИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ ЯК: ОБРАЗКИ, ІЛЮСТРУЮЧІ ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У СТАРОМУ КРАЮ ТА РІЖНИХ КРАЯХ НА ЕМІҐРАЦІЇ.

ПАПІР ГАРНИЙ, ДРУК ВИРАЗНИЙ І ЧИТКИЙ. ДУЖЕ ВІДПОВІДНА КНИЖКА НА РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК. СЕЙ КАЛЄНДАР ДРУКОВАНИЙ ДЛЯ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА, А СПОРЕ ЧИСЛО ПРИЗНАЧЕНО НА ЗАГАЛЬНУ РОЗПРОДАЖ.

ЦІНА 60 ЦНТ. (Марок не приймаєсь).

ХТО ХОЧЕ НАБУТИ СЕЙ КАЛЄНДАР, НЕХАЙ ПРИШЛЕ СВОЄ ЗАМОВЛЕННЄ ВРАЗ З НАЛЕЖИТІСТЮ ПОЧТОВИМ АБО ЕКСПРЕСОВИМ МОНІ-ОРДЕРОМ НА АДРЕСУ:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

або на адресу **Книгарні У. Н. Союза:**

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,

30 E. 7th Street. New York City.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Митрополит в церкві св. Юрія в Ню Йорку.

Величавий празник святкувала українська церковна громада в Ню Йорку дня 25. грудня м. р. Того дня гостив у церкві св. Юрія Ексцеленція Митрополит. Прибув він до тутешних Українців, аби і тут, передавши їм щирий привіт від дорогих земляків з рідного краю, загріти на дусі прибитих тяжким горем поневоленої неньки України та вляти в їх зболілі серця слова потіхи і розради, покріпляючи всіх надією на ліпші і красші часи, які мусять принести тоті величанські криваві жертви, зложені нашим українським народом на жертвеннику свободи і волі.

З сим торжеством було получене закінченнє місії і памятка шіснайцятьлітного основання церкви. Провідником місії, в якій брали участь дооколичні священики, був Впр. О. Канонік Йосиф Чаплинський, перший парох української церкви в Ню Йорку, перший її орґанізатор і місіонар. Він то орґанізував церковну громаду в тім місті, він уряджував першу місію для тутешних Українців тому шіснайцять літ взад; і ось власне тепер неначе чудним складом обставин мав він нагоду в часі обходження ювилею провадити місію вдруге і тим причинитися до звеличення тої так памятної і торжественної хвилі, яка довго позістане в серцях тутешних парохіян.

Не дивниця, що нарід, дізнавшися, що проповідувати буде в часі місії в їх церкві перший їх бувший парох і орґанізатор, котрий славиться між українським священством яко один з найліпших місіонарів і проповідників, величезними масами горнувся на науки місійні вечерами, почавши від 22-ґо до 25-го грудня. Розуміється і чималі користи принесла місія. Неодно розбите серце, неодна зломана душа, котра до того часу позбавлена спокою совісти носила тяжкий камінь в своїй душі, котрої серце пригнітала тяженька журба і розпучливий смуток, почувши кілька гарних в одну цілість повязаних наук, що вливались в зболілі серця неначе бальзам, неначе свіжа оживотворяюча роса на повялі цвіти, знайшла успокоєннє, знайшла правдивий лік і уздоровленне душевне. Доказом правдивости моїх слів нехай послужить факт, який вказує на многі сотки душ, що з кінцем місії приступили до св. сповіди.

Кульмінаційною точкою торжества було безперечно закінченнє місії, в якій взяв участь наш дорогий Архиерей. Була се неділя 25. грудня. Вже вчасним ранком почав громадитися нарід в храмі, щоби побачити так рідкого і несподіваного гостя. Около години пів до одинайцятої ввійшов до церкви в супроводі місцевих священиків і братств голова церкви. Очи всіх були звернені на посивілого, тяжкою неволею російською знеможеного Батька нашої церкви. Дітвора, убрана в святочні строї, сипала під ноги живі цвіти дорогому достойникови, супроводжаючи його до спорядженого в церкві трону. Тут повитав Архиерея горячими а щирими словами Впр. о. Архидіякон Підгорецький, яко парох тутешної церкви, вказуючи на великі заслуги і жертви, які поклав Митрополит для добра нашого українського народу, а після повитання розпочалася Служба Божа, целебрована Впр. О. Чаплинським. В часі Служби Божої після прочитання св. евангелія для закінчення місії Впр. о. проповідник виголосив ще одну і кінцеву науку на тему: Кому ліпше служити, чи Христу, чи діяволови і які користи приносить служа Христова, а на які нещастя наражається чоловік, коли покине Христа і святу церкву.

Нарід дуже перенявся тою наукою, бо коли о. проповідник, закінчуючи науку, поставив питаннє до всіх пристуних в церкві: Чи будете від нині всі любити Христа і держатися своєї церкви і віри?" — роздався по церкві, неначе одна широка филя голосова, у відповідь обіт: „Спасителя нашого Христа ніколи не покинемо, а церкви і віри своєї за жадні скарби світа не проміняємо!"

При кінци Служби Божої промовив Митрополит до зібраних. Всіх очи сейчас звернулися в сторону князя церкви, а кождий неначе замкнув віддих в собі на хвилину, цікавий почути бодай одно слово з уст дорогого гостя.

Як той добрий батько, що неначе впослідне відзивається до своїх дітий, а його слова поволи і важко ударяють ґейби заповіт об їх серця, так і в словах нашого князя церкви гомонів наче чарівний, надземський, пророчий голос, що настроював і наповняв серце кождого новою надією, надією в красшу і ліпшу будучність нашого поневоленого народу. Тому, хоть коротка се була наука, кожде її слово було важке і цінне, бо воно виливалося з його уст неначе дороговказ, якого має наш загал держатись, аби ліпшу будучність для себе зготовити.

Після науки, виголошеної Архиереем, виставлено місійний хрест з Розпяттєм, прибраний цвітами. Перед тим хрестом кількома словами промовив до зібраних о. Мих. Лисяк, котрий, загрівши вірних до віддання чести хресту, представив, що красним буде ділом перед Богом, коли кождий приступаючи віддасть поклін хрестови, зробить милосерний учинок і зложить жертву на бідні голодні сироти в старім краю, для поратотання котрих князь нашої церкви, хоть прибитий літами і знеможений невзгодинами життєвими, не завагався лишити свій рідний край, а прийшов тут в далеку чужину просити і чужих і своїх о лепти. На сі слова кождий з вірних, приступаючи до цілування хреста, радо складав лепти, так що на сироти вплила від парохіян поважна сума, яку Впр. о. парох передав на руки Ексцеленції.

Так закінчилося торжество, яке доводилося зустрічати нюйорським громадянам тому кілька днів.

Щира подяка належиться в першій мірі Їх Високопреосвященству Архиереєви, що були ласкаві до Українців в Ню Йорку загостити і до звеличення торжественної хвилі своєю присутностию причинитись. Щире спасибі Впр. О. Канонікови Чаплинському, котрий не жалував ні труду ні часу, щоби послужити виголошеннєм так красних і цінних наук українській церковній громаді в Ню Йорку. Належиться подяка і Впр. О. Духовним Сусідам, що своєю присутностию в богослуженях і працею в сповіди зволили послужити нашій церкві, а вкінци Українському Хорови за милозвучний спів під дірігентурою п. Т. Онуфрика, і всім учасникам.

Парохіянин.

БОЛГАРСЬКИЙ КРОВНИЙ ЧАЙ

Міліони уживають сього чаю до знищення перестуди; беруть його теплим перед спанем. Помагає затвердженню, слабому жолудкови і ниркам і чистить кров. Питайте свого аптикара, або почтою асекуровано 1 велика фамілійна пачка $1.25, або 3 за $3.15, або 6 за $5.25. Адресуйте: Marvel Products Company, 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. 6,12,18

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА

НАЙБІЛЬШОЇ І НАЙСОЛІДНІЙШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ РОБІТНИЧОЇ?

ЯК НЕМА, ТО КОЖДИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ПОСТАРАТИСЯ, ЩОБИ ЗАСНУВАТИ ЙОГО.

ДО ЗАСНОВАННЯ НОВОГО ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА, ПОТРЕБА НА ПОЧАТКУ НЕ МЕНШЕ ЯК 6 НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ПО БЛИСШІ ІНФОРМАЦІЇ ТРЕБА ЗГОЛОШУВАТИСЯ ЛИСТОВНО НА АДРЕСУ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА:

I. KASHTANIUK,

P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповіданнє з другої половини 17-сотих років.

(Продовженне)

(19)

Так стояли в хащаж по обох сторонах дороги, дожидаючи ворога. Вже й стали нетерпеливитися, коли від степу появився оден з козаків висланих на розвіди!

— Аркани в руки і вискочити аж почуєте свист... або мій, або за рікою! — сказав Недоля найблизшому козакови. — Перекажи се дальше.

Недоля всунувся у корчі, кличучи туди також звідуна. По хвили надїхав другий звідун разом з Калмиком. І їх втягнено в корчі в сім місци, де скрився Недоля. За часок обуха козаків відбився спів.

— то добре, що співають, — усміхнувся Недоля. — Не будуть чути шелесту, який мусимо зробити, продираючися крізь гущавину на дорогу.

Почувся кінський тупіт і на дорозі вигринуло пять Донців. Їхали безжурно, співаючи. Не задержуючися ні на хвилю, вступили в ріку і перейшли на той бік. Яких тисячу кроків за ними показався перший віз в супроводі одного Донця. За ним ішов другий віз, далі третий і решта. За кождим другим возом їхав оден Донець. За возами йшли бранці з повязаними на спині руками і поприсилювані до возів. Діти і що слабші баби на возах також були повязані. За послідним возом ішла худоба, за нею їхало пять Донців. Аж чотириста до пятьсот кроків за валкою їхала решта Донців. Було їх всего девять. Очивидно, тоті з погоні ще не вернули. Коли задний відділ Донців минув крайну від степу запорожську стійку, висунулося на дорогу, яких пятьдесять кроків за ними двайцятьпять верхових з Недолею. Двадесятки рушили в степ, звідки прийшли Донці. Пять з Недолею звернулося до Донців. В тій самій хвили тишину роздер подвійний свист. Тут і за рікою. Рівночасно у воздусі зафурчіли аркани. Донці ще не мали часу подумати, що значить сей свист, окли вже половина з них лежала на дорозі, стягнена з коний арканами. З корчів виринули окзаки і станули так, що в груди кождого Донця, що ще сидів на кони, була звернена мушкетова цівка. При возах, з котрих середна ще стояла в ріці, счинився крик. Полонений, що мав ніж, розрізав пута своєму сусідови, той йому і подав ніж дальше. За хвилю всі були вільні. Увільнені наробили крику, а їх сторожі, затрівожені таємничим свистом по обох кінцях походу, не зрозумілою для них метушнею на сих кінцях і ще менше зрозумілою свободою полонених, метнулися, одні в сей, другі в той кінець походу, до своїх товаришів. І тут і там зустрілися з арканами Запорожців. З передового відділу всі пять впали в аркани і лежали на дорозі повязані. З задного відділу ті, що ще сиділи на конях, бачучи половину товаришів на земли, а перед собою цівки мушкетів, готових плюнути кулями, і не пробували боронитися. Посховзувалися з коний і поклали збрую.

По такій легкій побіді Недоля казав закласти табор коло броду по запорожськім боці ріки, але в глубині ліса, щоби табору не зазріли тоті Донці, що будуть повертати з погоні за збігцями. Недоля числив на се, що вони, спіймають утікачів чи ні, вернуть ще, перед вечером. До табору в лісі стягнено всі вози і уміщено там повязаних Донців. Увільнені бранці дістали збрую Донців і їх коні. Таким способом війско Недолі сильно побільшилося. На дорозі до ріки устроєно засідку на решту Донців. За рікою на дорозі в Донський край також розставлено козачі стежі. Трех козаків поставлено в лісі, де сходилися обі дороги від ріки: від броду і від спаленого моста. При барикаді з повалених буків поставлено десять козаків, а коло броду двох. З решти часть лишилася в засідці, а часть пішла до табору покріпитися.

• • •

Дві милі від броду і таксамо від спаленого моста в сторону Донщини, які три тисячі кроків від дороги, стояв невеликий хутір. Ще сеї зими жив у ній старий козак, вдовець з донькою. Його син козакував у Січи. В зимі старий віддав доньку за слобідського козака і виправив її з зятем та більшою частию напрятаного в себе добра в Слобідщину. Сам старий поїхав до Січи намовляти сина, щоби оженився і вернув домів ґаздувати. Прийшла весна, а старий ще не вернув. Пішла чутка, що старий у дорозі, не доїхавши до Січи, помер. Хутір стояв порожний. Сторожив його лише старий козак-каліка й два пси. З сего користали Донці, що їздили з Донщини на Запороже або вертали звідтам. Вони там закватировувалися на нічліг. Бувало, що й пару днів сиділи там їх бекети.

З Донцями, що устроїли послідний напад, був також московський офіцир з шістьма салдатами, що приїхав був до них перед двома неділями. Коло осиротілого хутора донський похід задержався був і переночував. На другий день ватага Донців пішла дальше, а московський офіцир, його шість салдатів і фіра з харчами лишилися у хуторі. Вони мали сидіти тут аж до повороту Донців з походу.

На другий день по донськім нападі на запорожську оселю офіцир надіявся, що щасливі побідники — инакше і не могло бути, думав він — змушені через вози й худобу посуватися дуже поволи, вишлють до него гонця з вістию про вислід походу. Щоби скорше довідатися про вислід, казав осідлати коня і в товаристві двох салдатів виїхав зустрічати гонця. Підїздячи до моста, Москалі побачили стовп диму. Скочили в бік і скрадаючися лісом увиділи, що горить міст, та що сей міст нарошно підпалений. На мості бачили велику купу горіючого ріща. Бачили також, що хтось, — був се Калмиченко — ще докидає. Москалі здогадувалися, що се знищеннє моста є в звязи з походом. Офіцир думав зразу скочити до моста і палія прогнати, або спіймати, або й убити. Але коли побачив, яка велика полумінь, зміркував, що моста й так не виратує, а котрийсь з них може згинути від кулі палія. Рішився устроїти засідку і в безпечнійший для себе спосіб спіймати його.

— Сего сукін-сина треба доконче спіймати! — промовив офіцир до своїх Москалів. — Ти Василь Іванович лиши коня коло нас, а сам підкратися близько до него. Сиди так довго на місци і не рухайся, доки він на мості. Як він відійде, то куди би йшов, ти за ним. За нас не журися. Не роби нічого, тільки все за ним. Очивидно йди так, щоби тебе не бачив. Ми тут будемо сидіти так довго, як довго його бачимо. Що потому зробимо, покажеся. Се, покищо, не твоє діло. Ти, повторяю, силкуйся не стратити його з очий і все будь готовий на наш зазив скочити нам на поміч.

Василь Іванович щез у корчах. Офіцир з другим Москалем сидів дальше на тім самім місци, та ждав, коли і в котрий бік палій звернеся. Від моста затріщало і великий сніп іскор бухнув у гору. То пропалений міст завалився. Калмик бачучи, що робота скінчена, загадав подивитися, чи нема кого коло броду. Взяв коня за уздечку і пустився на ліво під гору в ліс, щоби через гору зайти на другу дорогу, тоту від броду. Офіцир бачив, як його Москаль, що слідив за палієм, по хвили перебіг через дорогу і також щез у лісі в тім самім місци що Калмик.

— Він мабуть до броду, — сказав офіцир, сідаючи на коня. — Треба забічи дорогу, що веде до броду. Я лишуся позаду, а ти погониш до броду, заки він ще вирине з ліса на дорогу. Як би він надійшов, завернеш його на мене. Василь, слідкуючи за ним надійде з боку і так ми всі три дістанемо його між себе.

За Москалями аж закурилося, так гнали. Коли надбігли там, де сходяться обі дороги, салдат пігнав, не жалуючи нагайки, вперед. Офіцир задержався, приладив рушницю, щоби бути в кождій хвили готовим до стрілу і ступав поволи наперед. Салдат ще не щез з його очий, коли з ліса висунувся на дорогу їздець. То був Калмиченко. Як лиш глянув на дорогу, побачив обох Москалів. Одного ліворуч, другого на право. Салдат завернув і тепер вони оба наближалися до него з готовими до стрілу рушницями. Калмиченко завернув коня, щоби захиститися в багні за мостом. Там був би безпечний перед всякою погонию. Але і тут виросла, мов зпід землі, нова перешкода. Перед ним стояв третий Москаль із зверненим до него мушкетом. Калмик, не надумуючись, потис коня, в його руках блиснула шабля. Однак напастника не досяг, бо гукнув стріл і кінь поцілений в шию завернув назад на дорогу. Пустився вперед себе, через дорогу в ліс по тім боці дороги. Калмик не годен був наполоханого коня здержати.

— Впрочім, — думав, — нехай і так буде. Ліс потім боці також знаю. І там скриюся.

Офіцир, думаючи, що палій утікає, випалив за ним в ліс. Те саме зробив другий Москаль. Отся послідна куля повалила коня. Він впав і придавив собою їздця. Заки Калмик годен був видобутися зпід коня, всі три Москалі вже були коло него. Про оборону вже не було що думати. Калмика звязали і повели за собою до хутора.

Відпиратися того, що спалив міст, не було що, бо з розмови між Москалями Калмиченко зміркував, що вони бачили, як міст горів і як він докладав. Що він Калмик, також боявся перечити, бо йому здавалося, що своє походженнє мав виписане на лици. Між тим його Калмицтво пробивалося, і то не дуже лише в очах. Позатим він нічим не нагадував Калмика, бо лице одідичив по мамі-Українці. Здивувало його, що офіцир питав, чи він син того Калмика, що жиє на Запорожу, полює і возить шкірки аж до Київа. Нічого не перечив, але, з обережности, доки не виміркує хто тоті, що його полонили і що вони тут роблять, рішився не відповідати на ніякі питання. Аж в хаті, щоби Москалів не розъвірити проти себе, відповів на се або те. З його відповідий офіцир зміркував, що полонений справді син того Калмика, про котрого він думав. Сей Калмик був йому чогось то потрібний. Відпочавши, офіцир казав двом салдатам готовитися в дорогу і третого коня окульбачити для Калмика. Сам сів писати до тих, що його вислали сюди. Писав довго. Зміст рапорту був такий:

(Далі буде).

ШИФКАРТИ через ГАМБУРҐ, АНТВЕРП, РОТТЕРДАМ, БРЕМЕН І ДАНЦІҐ, продаємо по компанічних цінах. Пашпорти виробляємо до одного або двох днів. Посилаємо гроші до краю в долярах або марках по найнизшім курсі з повною ґаранцією. По всякі інформації пишіть або зайдіть до:

EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY 115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

НАЙНОВІЩИЙ **КАТАЛЬОГ** КНИГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ" ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ДАРОМ. SICHOVY BAZAR 34 E. 7-TH ST. NEW YORK, N. Y.

ПРАЦЮЙТЕ — ЩАДІТЬ

СТАНДАРД БАНК

Оснований 1882 р.

УРЯДОВА ЩАДНИЦЯ ДЛЯ ФОНДІВ ДЕРЖАВИ І МІСТА НЮ ЙОРКУ.

ЗАСОБИ ЗВИШ $2,500,000.00.

ПРИЙМАЄ ОЩАДНОСТИ І ПЛАТИТЬ 4% Процент виплачує в місяцях січни і липни.

Повисші факти удовідняють, що наш Банк есть найвідповіднійшим Банком, в котрім можете безпечно ульокувати свої ощадности.

Не зволікайте, прийдіть ще нині, вложіть свої гроші до нашого Банку, а одержите процентову вкладкову книжочку.

Всі гроші ульоковані в нашім Банку до дня 31-го січня, принесуть Вам процент від дня 1-го січня.

Пересилаємо гроші до всіх частий українських земель і виплачуємо в краєвих монетах, як рівнож пересилаємо і доручуємо ДОЛЯРИ.

ПРОДАЖА ШИФКАРТ — БЮРО НОТАРІЯЛЬНЕ

В нас працюють українські урядники, приходіть і розмовтесь в рідній мові. Банк отворений до 8-мої години вечером.

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи.

Знайте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновіші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і мерадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі. Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоги

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ДО РІДНОГО КРАЮ

ЕКСПРЕСОВИМИ КОРАБЛЯМИ ЧЕРЕЗ

ГАМБУРҐ, БРЕМЕН, РОТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН І ҐДАНСЬК

Старанна опіка і чесна обслуга. Каюти для всіх в третій клясі на 2, 4 і 6 осіб. Пашпорти і всі инші документи виробляємо без жадних клопотів для Вас. Переконайтеся а будете вдячні нам і самі собі.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ до краю під ґарантією. СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ І ПОЛАГОДЖУЄМО ВСІ СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ. В кождій потребі все вдавайтеся тільки до своєї української інституції, — Американсько-Українського Бюра. Наша шість-літна чесна обслуга нехай буде для Вас найліпшою запорукою.

По всі інформації пишіть або приходіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

520 E. 6th Etreet, NEW YORK, N. Y. — 322 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

ВОНО І СЕ - БИЗНЕС.

Наші люди читалиб книжки і радо-б їх купували, колиб хто приніс їм ті книжки прямо до їх хати.

Щож! Коли треба аж так, — то треба! Годі-ж дозволити, щоби наш нарід книжок не читав, бо кождий розумнійший знає, які з того сумні наслідки.

Щоби лиху хоч вчасти зарадити то, Книгарня Українського Народного Союза в Ню Йорку:

1. Пригадує всім відділам У. Н. Союза про ту відозву в справі продажи книжок, яку їм вислано свого часу. Зима за плечима; найкращий час таку справу перевести в життє.

2. Просить отсим людий доброї волі, чи не схотів би хто послужити нашому народови доставою книжок для читання. Се можна робити вечерами, поза денною роботою. Такий зробивби і високо-цінне патріотичне діло, а притім і не-согрішний гріш-заробіток.

Кому ся справа по нутру, хай пише по близші вказівки і пояснення на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ПОВНА ОБСЛУГА.

Заграничний Департамент сього Банку є вповні спорядженний дати Вам всяку услугу, якої можете жадати від СКРЕНТОНСЬКОГО НАЙБІЛЬШОГО БАНКУ.

FIRST NATIONAL BANK
SCRANTON, PA.

ПІД ДЕРЖАВНОЮ КОНТРОЛЕЮ.

Купує і спродає заграничні Грошеві Драфти, Грошеві Ордери. — Пересилає гроші телеграфічно. — Спродає шифкарти і т. д.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЛЕНЬ І БІБЛІОТЕК.

Хто потребує українських книжок для Читальні чи Бібліотеки, най віднесеться у сій справі до Книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку. Там є найбільший вибір української літератури, а й згадана книгарня дає на таку ціль зокрема назначений опуст на всіх книжках, що є у неї на складі.

Пишіть по катальог книжок та близші інформації на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

КОНТРАСТИ.

I.

З поза високої трощі виплив човен заквітчаний зеленими галузками молодої бучини. На ньому сиділи парубок і дівчина, пара заручених. Весна царила. Сміялося все. Від берега з березового гаю лунав дзвінкий щебет соловейків. Перекликалися зазулі: Буркали горлиці. Скрізь воздухом плила пісня любови. Сонце золотило воду уперід човна. Вказувало йому дорогу, куди плисти. Понад човном звивалися хижі ластівки. На березі озера гралися діти й шпурляли камінчики на воду. За кождою „качкою" розлягався голосний, веселий регіт. На лицях парубка і дівчини видніла також веселість. Згодом заглянули вони старий, почорнілий замок на узгірю.

Мов кістяк з померьшого велита бовванів він на узгірю проміж дубами. Важкий смуток плив від нього й слався на озеро. На вежах покракували чорні ворони. Заручені дивилися якийсь час мовчки на замок, а там сказала дівчина:

— Колиб цей замок був мій, я обвела би його доокіль верандами. На верандах поукладала би я вазони з цвитучими червоними рожами і так влила би тінь життя в його. А ти, бомку?

— Я, — озвався парубок — я, коли цей замок був би мій, розсадив би його порохом, щобй і слід з його не лишився.

II.

У церкві в послідній лавці сиділи дві жінки оподалік від себе. Обі мали книжки в руках тобто молитвенники і молилися. За лавкою стояв мужчина й розглядався по церкві.

Крізь високі вікна продиралося проміння сонця й озолотило похмарені лиця святих, звисаючі крила ангелів, терновий вінець Христа, і дим, що добувався з кадильниці й над головою священика розпливався вокруги. Шепіт людей, що молилися, плив ід престолови, потягаючи за собою подеколи і важкі стопи.

На устах стоячого за лавкою мужчини зявився глумливий якийсь осміх. Щоби його укрити, мужчина схилив голову. Його зір зупинився на сидячих перед тим жінках. Поглянув на молитвенники і зжахнувся. Осміх щез з його лиця, а натомість прибрало воно суворий вигляд. Переконався, що одна жінка тримала в руці молитвенник, стареньку книжку з пожовклими листками, а друга роман у гарному мініятурному люксусовому виданню.

III.

Зупинилися на шпилю високої гори. Оба старики були змучені. Усіли на камяних вистромах, що торчали з проміж пахучої материнки. Дивилися на доми.

На долах кипіло життя. Клубився дим з високих димників по містах. Плили судна ріками. З піль котилися вози наладовані снопами. Звозили дар божий до людських осель. Погикував товар по дубровах. Гоміли дзвони по дзвіницях біля церквей. А тут на шпилі така глуша. Лише вистроми чорні, камяні. Де-де тирхавий корч свербивуса або глою. Тиша скрізь. Понад топиль тягнуть парами круки, вертають із жировиц і покракують. Старики сумні, крайно сумні...

— Ге, ге! — каже вкінци один з них. — Нагадую собі друже, безліч цих доріг, що я їх лишив за собою, прямуючи сюди, на шпиль. І чудно мені тепер, відкіля в мене було стільки сили поборювати всі перешкоди, що їх на цих дорогах стрінув. Наче стоять передімною! Бачу їх усі! Ось бір... Заблудив у ньому. Довго, довго блукав, але вкінци таки вийшов. А тут: озера... Захопила буря. Човен колибався мов тріска. Смерть заглядала в очи. Але я таки не дався і доплив до берега. Або ця дорога по рівнані. Сонце пражить... Керниці ані сліду, ані одисенького тінистого дерева. чиста, правдішна Сагара, а її перейшов. Гей! гей! Кілько цих доріг?! Бачу їх усі. А ти, друже?

— Я? — озвався другий старик, — я, друже, не бачу ніяких доріг. Зійшли всі з памяти. Лиш одна біленька стежка мерехтить передімною. Бачиш, стежка, її моя мама мені вказала і вповіла; цьою стежкою йди в світ, сину.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

CUNARD-ANCHOR

Найбільші, найскорші кораблі в світі. Найчемнійша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусіднім місті находиться наш місцевий агент.

До Польщі, Литви, України і всіх прибалтійських країв через Гамбурґ:

SAXONIA ..... Jan. 21

Кабіна $135; III. кляса $103.50. Такса $5.00.

ЧЕРЕЗ CHERBOURG & SOUTHAMPTON, LIVERPOOL & GLASGOW

ALGERIA ..... Jan. 21
SCYTHIA ..... Jan. 26
ASSYRIA (з Boston) ..... Feb. 4
AQUITANIA ..... Feb. 7

Через Англію або Гамбурґ до Данціґу $106.50; Лібави $110.00. Такса $5.00.

КУПУЙТЕ КАЛЕНДАРІ НА РІК 1922

Календар Українського Народного Союза ..... 60 цт.
Календар Сирітського Дому з Філаделфії ..... 60 цт.
Гумористичний Календар Козака Чорнохліба ..... 60 цт.
Календар Приятель Жовніра ..... 50 цт.
Ілюстрований сатирично-гумористичний Календар „Будяк" зі Львова ..... 25 цт.
Календар Стінний з портретом Івана Франка ..... 30 цт.
Календар Стінний з портретом Т. Шевченка ..... 30 цт.
Календар стінний з релігійним образом Пресвята Родина ..... 30 цт.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

BASIL HRISHKO,
437 N. 6th Ave., Scranton, Pa.

НАУКА ПОЯСНЮЄ

що харч, котрий містить в собі достаточну скількість поживних складників, найкрасше помагає здоровому ростови.

ЕМУЛЬСІЯ SCOTT-A

як помічний середник до росту і привернення сили, належить подавати дітям.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J.

— ТАКОЖ У ФАБРИКАНТІВ —

KI-MOIDS

(Таблички або зернисті)

НА НЕСТРАВНІСТЬ

20-20SK

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 159, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться о годині 1.30 пополудни в неділю, 22. січня, в ґали церковній при Семій ул. На порядку нарад будуть важні справи, як добір нового уряду й инші. Неявившийся член заплатить кару $2.00 а урядник $4.00. — І. Хороший, предс.; М. Камінський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Успенія Пресв. Діви Марії, від. 123, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 7-мій годині вечером в суботу, 21. січня, в ґали церковній під ч. 430 Сема ул. На порядку нарад касовий звіт за 1921 рік і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт. — М. Кузьмин, предс.; І. Тарас, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 127, вибрало слідуючий новий уряд: С. Пришлівський, предс.; В. Плахта, заст. предс.; Т. Новосядлий, кас.; О. Макух, заст. кас.; Е. Тимкович, секр. фін.; А. Ґрех, секр. рек.; Г. Плотниця і П. Кіналь, контрольори; Т. Кушка і В. Рудий, доглядачі хорих; П. Пристаський і Й. Ковалевич, прапорники. Заразом подається до відома, що місячний мітінґ відбудеться дня 22. січня в ґали парохіяльній зараз по Службі Божій. — Е. Тимкович, секр. фін.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 241, вибрало отсей новий уряд: М. Пшоновський, предс.; М. Костів, заст. предс.; М. Свідер, секр.; Й. Мартинович, заст. секр.; Л. Брикович, кас.; М. Семеґин, заст. кас.; С. Сорочка і П. Накопінський, контрольори; Г. Лучка і В. Брикович, доглядачі хорих; С. Киндибалюк, дверник. Мітінги відбуваються кождої третої неділі по першім, о годині 2-гій пополудни, в ґали під ч. 152 Вілард Аве. — М. Пшоновський, предс.; М. Свідер, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Петра і Павла, від. 81, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ, який відбудеться в неділю, 22. січня, розпічнеться точно о годині 1-шій пополудни, з причини віча, котре розпічнеться о годині 3-тій. По зібранню місячних вкладок возьмемо участь в народнім вічу. — Д. Любунець, предс.; М. Шуба, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, вибрало отсей новий уряд: М. Сидор (старший), предс.; А. Онисик, секр. фін.; А. Наславський, секр. рек.; С. Гладкий, кас.; С. Костів і І. Білобрам, контрольори. Місячні мітінги відбуваються в першу суботу по першім, в ґали Народного Дому під ч. 72 Морріс стр. Найблизший мітінґ з огляду на свята відбудеться в суботу, 21. січня. Кождий член повинен прибути на той мітінґ і припровадити з собою нових членів, бо тепер У. Н. Союза принимає нових членів за 50 цнт. вступного через два місяці, то є січень і лютий. Кождий член повинен також вписати свої діти до У. Н. Союза. Кожда дитина, котра пережила оден рік, може стати членом Молодечого Департаменту У. Н. Союза за оплатою 25 цнт. місячно. Щоби наша славна організація розвивалася, то се залежить від нас самих, членів, аби придбати як найбільше число молодих членів, аби наші діти памятали за нас, що ми зробили добро для них тут на чужині. Тимсамим зробимо великий поступ для піддвигнення і скріплення сил нашої української нації в Америці. — А. Онисик, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Николая, від. 106, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 22. січня, в ґали парохіяльній при ул. Оклей і Райс. На тім мітінгу буде звіт контрольної комісії з цілого минувшого року. Принагідно подається до відома склад нового уряду: С. Прокопів, предс.; О. Ґаласа, кас.; М. Турко секр. фін.; М. Шаран, секр. рек. — М. Турко, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 96, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 22. січня, о годині 2-гій пополудни, в церковній ґали. Проситься всіх членів прийти на той мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Будеться приймати нових членів до У. Н. Союза за 50 цнт. вступного. Котрий з членів не явиться на той мітінґ, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Г. Ревть, предс.; С. Войтович, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. „Українські Січові Стрільці", від. 44, вибрало отсей новий уряд: Г. Яремко, предс.; С. Кудрик, секр і опікун У. М. Союза; І. Махіброда, кас.; Л. Демчик, Катерина Яремко і Л. Гуцалюк, контрольори; І. Савка і А. Мазур, доглядачі хорих; О. Потіха, сотник. Мітінги мають відбуватися кождої другої неділі в місяци. — С. Кудрик, секр.

ВІЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. Николая, від. 99, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться о годині 3-тій пополудни в неділю, 22. січня, в ґали церковній. Мітінги будуть тепер відбуватися в першу неділю по 15-тім, о годині 3-тій пополудни, в ґали церковній під ч. 635 Н. Рівер стр. — Н. Рутько, предс.; П. Лавний, секр.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА на дневник „УКРАЇНСЬКУ ТРИБУНУ" яка виходить у Варшаві, на 1922 рік.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

На місяць з доставкою за кордоном:

в Америці — 1 дол.
у Франції, Голяндії й Бельгії — 10 фр. франц.
в Італії — 10 лірів
в Швайцарії 5 фр.
в Німеччині — 75 мар. нім.
в Чехословаччині — 25 кор. чес.
в Болгарії — 50 левів
в Румунії — 50 лей
в Австрії — 1400 кор. австр.
в Югославії — 15 динарів.

Адреса: „Українська Трибуна", Варшава, Новий Світ 22 (Nowy Swiat 22) Warsaw, Poland.

НОВІСТЬ!

Книжки з образками для дітей в українській мові з кольоровими ілюстраціями:

1. Червона Шапочка ..... 20 цнт.
2. Кіт в сапянцях ..... 20 цнт.
3. Казки з 1001 ночі ..... 20 цнт.
4. Робінзон Крузо ..... 20 цнт.
5. Червона Шапочка з рухомими фігурками ..... 35 цнт.
6. Пригоди Цікавського з рухомими образками ..... 45 цнт.
7. Співомовки С. Руданського 20 цнт.
8. Наші Казки зі ілюстраціями 20 цнт.
9. Байки Глібова ..... 20 цнт.

На пересилку повисших книжочок треба прислати по 5 цнт. більше за кождих дві книжочки.

При більшім замовленню даємо опуст.

Замовлення і гроші належить посилати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York. N. Y.

BOSAK'S HORKÉ VÍNO "Nature's Tonic"

НЕ НЕХТУЙТЕ ВАШОГО ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Воно може нанести жолудкові недуги і вплинути на другі органи тіла — справіть сю неправильність сейчас — уживайте БОСАКОВЕ ГІРКЕ ВИНО — недопустіть фатально отруюючі частини до крови. Не чекайте. Се старе фамілійне лікарство уживаєсь від 1894.

У Вашого купця.

BOSAK MANUFACTURING CO. SCRANTON, PA.

COPYRIGHT 1921

НИКОЛАЙ ГЕРМАН
DELICATESSEN
227 Ave. B, near 14th St., New York

Український склад мясних виробів найліпшого ґатунку, як: старокраєва ковбаса, шинка, вуджена солонина, кишки і сальцесон свого власного виробу.

ЦІНИ УМІРКОВАНІ, УСЛУГА ЧЕСНА.

SANTAL CAPSULES MIDY

СКОРА ПОМІЧ на катар міхура і течі. Певне і успішне. Кожда капсуля означена MIDY. Стережіться підробів.

„ВОЙНА ДОМОВА".

(Малий фейлетон).

„Ойчизна" не може бути без... Львова, Львів не може жити без бурмістра Наймана, Найман без орла на ратуші, орел не може сидіти без дефензив, дефензиви не можуть бути без „обивателів-патріотів", „обивателі" не можуть бути без партій, а партії без „войни домовей". Або зібравши усьо разом: „ойчизна" не може жити без Львова, Наймана, орла, дефензив, „обивателів", партій і „войни домовей".

„Война домова" не є чимсь новим в Польщі. Та война була завсігди, коли тільки була польська „держава", як що державою можна назвати купу людий і арештів. І нинішна т. зв. „демократична ржеч посполіта" провадить ту „войну домову" лише в дещо зміненій спосіб як се було в старій небіжці „крулевской Польщі". — Колись шляхтич Войовольскі видувши ведро „вудкі", вхопив шаблю чи „карабелю", крикнув: за мном Мацею! і подриптав на сухобедрій шкапі на загороду свого сусіда — ворога несучи погибель і загладу его курам і свиням „огнем і мечем". Той спосіб войовання ми видимо і нині в східній Галичині, де „военні Йонтки" уоружені від голови до ніг не боються виступити до борби з курами, гусьми і иньшим дробом літаючим і ходячим а навіть і лізаючим їм за ковніром.

Та були і иньші „войни домові". Ото шляхта зібравшися на „сейміку" підпита магнатами, вирушила на противну собі партію і тоді летіли чуби, вуха, носи, брящіли шаблюки, тріскали бочки з вином і горівкою, пищали свині і ревали воли ідучи на смерть, одним словом шляхта „робила політику". Так сейми і сейміки не обходилися ніколи без такої „войни домовей"; так воювалося аж довоювалося. Стару рудеру „шляґ трафив"! — Спритні Французи працювали довго, довго і відперли. Варшава кричала: Польща воскресла; „стара каліка" знов віджила — говорили сусіди; а Париж затирав руки з радости кажучи: і старе сміття придасться, коли можна шкодити Німцям. Погано виглядала небіжка, як єї відтерли. Та Французи майстри! Обмили, причесали, попудрували, вимастили перфумами і кажуть: тепер вважай, мадам, бо як що не по нашому, то як ми тебе копнем то і лихо тебе не відчутить. І стара вважає. Скаже Париж: кричи! то стара кричить, аж піна з пика біжить.

Та... „войни домовей" таки не забулося. Ото зійдеся шляхта і обивателі на наради сейму: праві кричать на лівих, ліві на правих; крик і вереск такий, що собаки варшавські як строєні ходять; давно не чули, як шляхта „веде наради". З крику і сварки приходить до „войни"; правда часи змінилися, тож і змінився спосіб вовання. В часах Дімпсі і Карпеніера вже не належить до „доброго тону" махати „корабельон" чи кривою турецькою шаблєю; і тому в нинішних „войнах домових" в Польщі вже не чуєся брязкоту шабель, та засе чути о много голоснійше „хляп", яке робить кулак „лівих" на носі чи зубах „правих" або „правих на лівих". Так провадиться „войну домову" о президентський столець. Пілсудскі ані руш не хоче вступитися з него і мимо того, що зробив безчисленні посади, фотелі міністерські, стільці воєводські, бої і в Литві приготовляє цілий ряд добрих стільців, крісел і лавок для польських „достойників, мимо того кричить польська „правіца": мало нам! злізай зі стільця! досить вже пануєш! коли на нас прийде черга? і т. д. І зовсім слушно! Бо за стілцем Пілсудского стоїть вже довжезний „фвіст" польських достойників, яким вже дуже спішно сісти на польський „горнець" чи там „стілець президентський". Що хвиля приходять польські політики до президентської „тоалети", та все читають на дверцятах: „заєнто"! Час від часу поздоровить оден другого кулаком попід очи і чекають дальше. Та чим довше се треває, тим завзятійшою стає „война домова", тим більщою стає небезпека, що „ойчизну" знов „трафить". До тепер удалося Пілсудскому замкнутися щільно в своїм дімку, та чи довго удасть ему там посидіти, — чи довго буде кшигати стара небіжка „ойчизна", — побачимо!

Юрко.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ХТОБИ з наших нюйорських громадян знав дещо про неякого будівничого Martin Voyse або його рідню, яка має жити в Ню Йорку, зволить повідомити про се адм. „Свободи". 11-16

НА ПРОДАЖ салюн з причини виїзду до краю. Бизнес вироблений межи Українцями, Росіянами, Поляками і другими. Ціна дуже приступна. Голоситись: J. K., c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 5-16

Пошукую свойого мужа Григорія Пальчук з Минської губер., Пинського уїзда, Хвомської волости. Я з двоїма дітьми знаходжуся тепер в Німеччині в таборі. Хтоби о нім знав або він сам, прошу голоситися до: Ahafia Palczun, Celle Lager B. 47, Hanover, Germany. 12-13

Пошукую своєї сестри Марії Бень з села Гута, пов. Чесанів, Гал. Я находжуся тепер в Німеччині в таборі. Хтоби о ній знав або вона сама, прошу голоситися до: Ekaterina Ben, Celle Lager B. 47, Hanover, Germany. 12-13

КОЛИ ХОЧЕТЕ ДОБРУ ФАРМУ в Ню Джерзи, прийдіть побачити її. Фарма 98 акрів, 4 коні, 8 безрог, 450 курий, також всі фармерські знаряди і збір. Дуже тано і на дуже добрих умовах. По дальші інформації пишіть до: 12-14
J. OLEKSIAK, Skillman, N. J.

ПОЗІР УКРАЇНСЬКІ МЕХАНІКИ!

Потрібно здільних механіків до фабрики зелізних виробів machine shop. Також потрібуємо людий які хотіли би заінтересоватися сього рода бизнесом. По інформації просимо голоситися або особисто між 10—12 рано або письменно на адрес: Stephen Kulakowycz, 86 So. Main St., Wilkes Barre, Pa. 12-17

ХТО ВИНЕН?

Кепсько живеться в Америці тому, хто не знає англійського язика. Він не може навіть обяснити Американцеви, що він знає або що вміє. Без знання англійського язика Ви похожий на німого. Учіться його а буде Вам лекше жити. Після нашої легкої методи, Ви навчитесь його протягом 3 місяців. Пробну лекцію і подрібности висилаємо за 10 центів грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:

First American Preparatory School,
525 W. 47th Street, Dept. 46,
New York, N. Y.

ДО КРАЮ

можемо відіслати кождого хто схоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім заняттю. Пашпорти на виїзд полагодимо по прибуттю до нас. Зверніться до:

GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ

Перший Український Хиропрактор

ДР. АНДРЕЙ БОРАК

лічить ріжні задавнені хороби так МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН

Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street.

Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 7. веч. В неділі від 10. до 1.

Passaic, N. J. офіс: 52—2nd St., Вівторок, четвер, субота, від 12 до 8. вечер.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072

коло Церкви св. Юрія

Говорить по українськи.

Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.

Наймодернійші електричні апарати.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.

111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ

специяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ. ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЩИН ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. ZINS
110 EAST 16th STREET,
NEW YORK

Год. від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 9. рано до 4. попол.